

EDITORIAL

UNA NOVA REFUNDACIÓ DE L'ESCOLA NOVA: BRUSSEL·LES 2022

ALBERT IRIGOYEN

Universitat Rovira i Virgili

albert.irigoyen@urv.cat

<https://orcid.org/0000-0003-2896-0006>

Del 29 d'octubre a l'1 de novembre de 2022 s'ha celebrat a Brusselles la 3a Biennal Internacional de l'Escola Nova. Organitzada per Convergències per l'Escola Nova [Convergence(s) pour l'Éducation Nouvelle],¹ hi han assistit més de 500 docents i investigadors d'arreu del món.

Cent anys després de la reunió de Calais (1921), de la qual sorgí la Lliga Internacional de l'Escola Nova, i noranta anys després del Congrés de Niça (1932), en què participaren Cousinet, Montessori i Freinet —entre molts d'altres—, a Brusselles, el moviment Convergence(s) ha establert l'any 2022 perquè reneixi el compromís amb l'ideal d'un món solidari, fratern i cooperatiu, en un moment d'una nova crisi geopolítica mundial i amb la crisi climàtica ben certificada.

---

¹ Enllaç al web de la Biennal: <<https://convergences-educnouv.org/2022-la-biennale/>>. Consultat l'11/11/2022.

La Biennial —organitzada gràcies a l'impuls dels CEMÉA,² el CRAP de *Cahiers pédagogiques*,³ la FESPI,⁴ la FICEMÉA,⁵ la FIMEM,⁶ el GFEN,⁷ l'ICEM-Pédagogie Freinet,⁸ l'ICEM34-Pédagogie Freinet⁹ i el LIEN¹⁰— ha estructurat les jornades en més de vint debats i més de seixanta tallers on s'ha pogut confrontar, posar en comú i compartir diverses pràctiques d'aula. A més, ha presentat el manifest “El món que volem, els valors que defensem” (“Le monde que nous voulons, les valeurs que nous défendons”), deu reptes per reafirmar que l'Escola Nova el 2022: (1) comporta un projecte d'emancipació i democratització; (2) és decididament positiva; (3) promou la visió emancipadora dels sabers; (4) proposa, debat i crea al si de col·lectius solidaris; (5) no es deté en cap frontera; (6) s'esforça per conjuguar el dir i el fer; (7) contempla cada infant, cada jove, com un ésser inconclús i complet a la vegada; (8) advoca per una escola oberta i democràtica; (9) es compromet a aplicar una visió global de l'educació, i (10) afronta els desafiaments del segle XXI.

No obstant això, perquè no esdevingui un altre escrit retòric amb bones intencions, el manifest haurà d'aterrar en la pràctica real del dia a dia, concretar-se en les aules i àrees dels diversos nivells educatius, i també en la formació docent, la formació permanent, les propostes educatives, etc.

La cloenda de la Biennial va anar a càrrec de Philippe Meirieu, que entrevistem en aquest número 35 (2022) de COMUNICACIÓ EDUCATIVA. Aquesta

---

2 Centres d'Entraînement aux Méthodes d'Education Active (CEMÉA): <<https://cemea.asso.fr/>>. Consultat l'11/11/2022.

3 Cercle de Recherche et d'Action Pédagogiques (CRAP) de la revista *Cahiers pédagogiques*: <<https://www.cahiers-pedagogiques.com/>>. Consultat l'11/11/2022.

4 Fédération des Établissements Scolaires Publics Innovants (FESPI): <<https://www.fespi.fr/>>. Consultat l'11/11/2022.

5 Fédération Internationale des CEMÉA (FICEMÉA): <https://ficemea.org/?page_id=2>. Consultat l'11/11/2022.

6 Fédération Internationale des Mouvements de l'École Moderne – Pédagogie Freinet (FIMEM – Pédagogie Freinet): <<https://www.fimem-freinet.org/>>. Consultat l'11/11/2022.

7 Groupe Français d'Éducation Nouvelle (GFEN): <<https://www.gfen.asso.fr/fr/accueil>>. Consultat l'11/11/2022.

8 Institut Coopératif de l'École Moderne – Pédagogie Freinet (ICEM – Pédagogie Freinet): <<https://www.icem-pedagogie-freinet.org/>>.

9 Institut Coopératif de l'École Moderne de l'Hérault (34) – Pédagogie Freinet (ICEM34 – Pédagogie Freinet): <<https://www.icem34.fr/>>. Consultat l'11/11/2022.

10 Lien International d'Éducation Nouvelle (LIEN): <<http://lelien2.org/>>. Consultat l'11/11/2022.

entrevista complementa les dels darrers números de la publicació, en què hem parlat amb experts, amb perfils ben diferents, sobre la cooperació entre alumnes. En el número 33 (2020), vam entrevistar Antoni Gavalrà,¹¹ que vehicula els valors cooperatius amb l'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat, i en el número 34 (2021), Sylvain Connac,¹² per anar més enllà de l'aprenentatge cooperatiu que coneixem i mostrar un ventall molt més ampli de la cooperació entre alumnes que practiquem en el nostre sistema educatiu.

Philippe Meirieu, especialista de la “pedagogia diferenciada” i expert en treball en grup, ens parla sobre l'aprenentatge en grup, el *desig de saber* i el *desig d'aprendre*, el tractament de l'actualitat a l'aula i els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS), i a més ens aporta diferents graus i tipologies de cooperació entre alumnes.

Un número més, continuem treballant perquè COMUNICACIÓ EDUCATIVA ofereixi propostes teòriques i metodològiques per transferir-les a les aules de tots els nivells educatius i de totes les àrees educatives. En aquest número, també hi trobareu el discurs reflexiu que Antoni Gavalrà va pronunciar el dia del seu homenatge a la URV i cinc articles: el primer sobre el pensament crític, problemes socials rellevants i la didàctica de les ciències socials, recerca que ha pogut servir com a experimentació d'alguns aspectes clau de la proposta dels nous programes de ciències socials del nou currículum; el segon sobre la resolució de problemes en les matemàtiques escolars; el tercer sobre la memòria democràtica i l'espai públic; el quart sobre espais d'aprenentatge a Educació Infantil; i el cinquè sobre un estudi de cas de tallers d'estimulació musical primerenca. També hi podreu llegir tres ressenyes: la primera sobre un llibre coordinat per Pons-Altés, conformat per propostes educatives per al foment de la memòria democràtica a l'aula; la segona sobre el còmic premiat “Los zurcos del azar” de Paco Roca, per a treballar-lo a Història a les aules de secundària; i la darrera sobre l'obra de Trallero, en què es descriu multitud de propostes de Didàctica de la Música.

I així anem seguint, abocats a reflexions i pràctiques de futur present.

11 A. Irigoyen (2020), “Entrevista a Antoni Gavalrà”, *Comunicació Educativa*, 33, 7–28: <<https://doi.org/10.17345/comeduc20207-28>>.

12 A. Irigoyen (2021), “Entrevista a Sylvain Connac”, *Comunicació Educativa*, 34, 7–51: <<https://doi.org/10.17345/comeduc20217-51>>.